

ARMOEDEMONTOR WIJCHEN 2010

Ontwikkelingen in het armoedebeleid in de periode 2007 - 2009

INHOUDSOPGAVE

1. Aanleiding en leeswijzer	3
2. Armoede in Nederland	3
3. Korte schets gemeente Wijchen	5
Globale omvang armoedeproblematiek	5
Beleid en recente wijzigingen	6
4. Het gebruik van de minimaregelingen in Wijchen	7
Kwijtscheldingsbeleid	7
Langdurigheidstoelage	8
Regeling duurzame gebruiksgoederen	8
Regeling chronisch zieken en gehandicapten	9
Regeling indirecte studiekosten	9
Overige (individuele) verstrekkingen	10
Collectieve Ziektekostenverzekering	11
Geldterugregeling en eindejaarsuitkering 2008	12
Schuldhelpverlening	13
5. De wijze van dienstverlening	13
6. Conclusies	14

1. AANLEIDING EN LEESWIJZER

Bij de bespreking van de vorige, eerste, armoedemonitor is met de raad afgesproken dat een dergelijke monitor eens in de twee jaar aan de raad wordt voorgelegd. De armoedemonitor over de jaren 2005 en 2006 werd in april 2007 in de raad besproken. Begin 2009 werd duidelijk dat de economische recessie grote gevolgen zou hebben voor het gemeentelijk beleid. Mede hierdoor is het niet gelukt de armoedemonitor in 2009 voor te leggen aan de raad en is de monitor een jaar opgeschoven. Het jaar 2010 is een jaar waarin veel landen in Europa extra aandacht besteden aan armoede in het kader van het Europese jaar van bestrijding van armoede en sociale uitsluiting.

Tegelijkertijd echter is 2010 het jaar waarin de gemeente zeer kritisch zal moeten kijken naar haar uitgaven als gevolg van bezuinigingen in het kader van de economische recessie. Deze armoedemonitor biedt daarvoor een eerste opstap op het terrein van het armoedebeleid. Doel van deze monitor is:

- a. De armoedeproblematiek in de gemeente Wijchen inzichtelijk te maken.
- b. Het gebruik van de bestaande minimaregelingen te evalueren en te bezien welke wijzigingen in het beleid wenselijk en/of noodzakelijk zijn.

In deze notitie wordt allereerst stil gestaan bij de landelijke ontwikkelingen (hoofdstuk 2), waarna in hoofdstuk 3 een kernachtige beschrijving volgt van de situatie in Wijchen aan de hand van de meest recent beschikbare cijfers (het jaar 2006); daarbij wordt tevens stil gestaan bij de beleidswijzigingen die in de afgelopen collegeperiode zijn doorgevoerd. In hoofdstuk 4 wordt ingezoomd op het gebruik van de diverse minimaregelingen in de gemeente Wijchen. De beschrijving volgt exact dezelfde systematiek als de eerste monitor: de gegevens uit de jaren 2007, 2008 en 2009 zijn hieraan toegevoegd. In hoofdstuk 5 passeert de dienstverlening naar de klant, hoofdzakelijk door Vraagwijzer, de revue.

In deze monitor is afgezien van het uitwerken van mogelijke verbeteringen en uitbreiding van het armoedebeleid. Gezien de bezuinigingen zullen mogelijke verbeteringen met name gerealiseerd moeten worden in een meer efficiënte dienstverlening. In hoofdstuk 6 worden de belangrijkste conclusies op een rij een gezet.

2. ARMOEDE IN NEDERLAND

Sedert enige jaren wordt in Nederland niet langer van minima- maar van armoedebeleid gesproken. Hoewel dit slechts een "label" betreft, impliceert deze wijziging een verandering in perspectief op de problematiek;

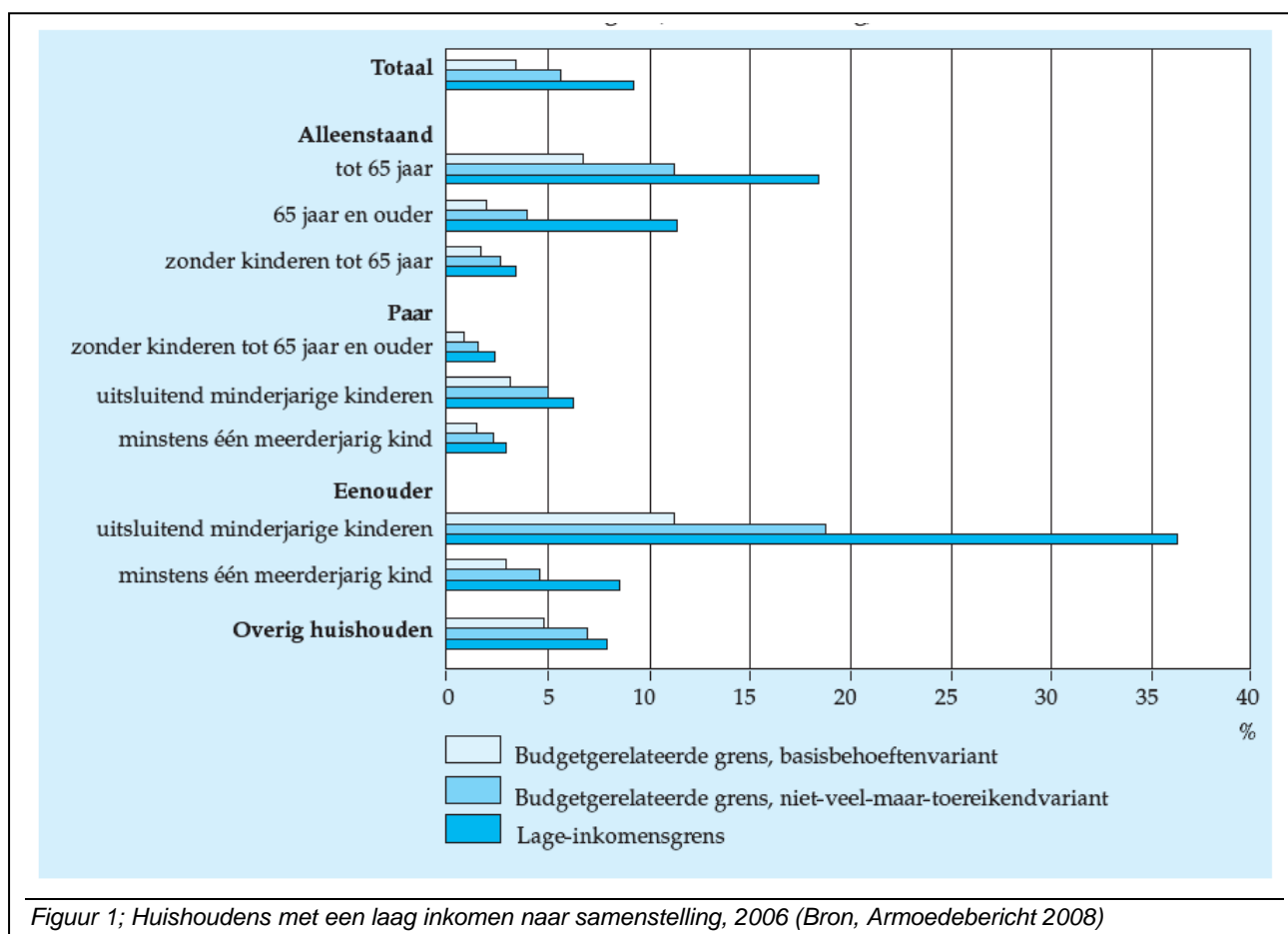
- Het vertrekpunt is niet langer slechts de "onderste tree" van de inkomensladder, deze onderste tree wordt in het woord armoede ook direct als zorgelijk gekenschetst in een welvarend land als Nederland.
- Het woord armoede maakt explicieter dat het niet om een louter financiële problematiek gaat maar dat ook breder naar de leefsituatie van mensen gekeken moet worden. Vanzelfsprekend blijft het voor het vaststellen van de omvang van de problematiek en de uitvoeringspraktijk noodzakelijk een inkomensgrens vast te stellen; het is echter niet de enige invalshoek om mensen in armoede te ondersteunen.

De Commissie van de Europese Gemeenschap brengt dit bredere perspectief onder woorden als hij armen definieert als "personen of gezinnen wier middelen zo ontoereikend zijn dat zij uitgesloten zijn van de minimaal aanvaardbare leefpatronen in de lidstaat waarin zij leven."¹. Deze lijn van den-

¹ "Naar een Europese armoedenorm: aanbevelingen", Bea Cantillon, Herman Deleeck en Karel van den Bosch; Belgisch Tijdschrift voor Sociale Zekerheid (2de trimester 2001). De auteurs achten een absolute definitie onmogelijk, echter "Anderzijds moet ook vermeden worden om het relatieve karakter van het armoedebegrip al te sterk te benadrukken en zodanig te verruimen, dat verwarring kan ontstaan tussen armoede en inkomensongelijkheid; dit heeft een inflatie van het aantal armen en ongelooftwaardigheid van de armoedenorm tot gevolg."

ken wordt ook naar de toekomst toe voortgezet, ondermeer in het kader van het Europees jaar van bestrijding van armoede en sociale uitsluiting².

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) maken in hun tweejaarlijks Armoedebericht gebruik van de 'lage inkomensgrens', om de omvang van de armoede in Nederland in beeld te brengen: De lage inkomensgrens is een armoedegrens die is gebaseerd op een bedrag dat over de jaren heen dezelfde koopkracht biedt³. In hun Armoedebericht 2008 (gebaseerd op inkomensgegevens tot en met 2006) ligt deze grens op € 880,- voor het jaar 2006. Zij constateren dat in 2006 in Nederland 623 duizend huishoudens (9,3 procent) leven van een inkomen onder de lage-inkomensgrens. Op basis van een ingezette daling van het aantal arme huishoudens en positieve economische verwachtingen (de kredietcrisis en de daaropvolgende economische recessie worden in dit rapport nog niet genoemd) wordt een daling naar 7,6 procent in

Figuur 1; Huishoudens met een laag inkomen naar samenstelling, 2006 (Bron, Armoedebericht 2008)

2008 geraamd. Dit wordt, op dat moment, met name toegeschreven aan een (verdere) verbetering van de inkomenspositie van 65-plussers. Evenals in het Armoedebericht 2006 worden eenoudergezinnen en alleenstaanden tot 65 jaar het meest bedreigd door armoede. In 2006 had 36 procent van de eenoudergezinnen met minderjarige kinderen en 19 procent van de alleenstaanden tot 65 jaar een inkomen onder de lage-inkomensgrens (zie figuur 1). Ook niet-westerse huishoudens moesten in 2006 relatief vaak van een laag inkomen rondkomen.

Ook uit de gegevens die het Nibud tweemaal per jaar publiceert wordt helder dat het voor armen een hele opgave is hun huishoudboekje sluitend te krijgen (zie bijlage 1). Ondanks dat hun uitgaven

² Zie ondermeer 'Gezamenlijk verslag inzake sociale bescherming en sociale insluiting 2009', Europese Commissie.

³ Daarnaast gebruikt men ook de 'basisbehoeftegrens' (gerelateerd aan onvermijdelijke uitgaven zoals voedsel, kleding, wonen en persoonlijke verzorging) en de 'niet-veel-maar-toereikendgrens' (waarbij naast onvermijdelijke ook uitgaven voor sociale participatie en recreatie worden meegenomen). De lage-inkomensgrens wordt voor prijsontwikkeling geïndexeerd en is daarmee het meest geschikt voor vergelijkingen over de tijd.

op alle posten bijzonder sober zijn en zij nauwelijks geld uitgeven aan 'vervoer' of 'hobby/uitgaan/vakantie' is er maandelijks een tekort van € 245,-⁴. Het CBS/SCP constateert dat vanaf 2005 steeds minder huishoudens aangeven schulden te moeten maken. In 2008 geeft 10 procent van de eenoudergezinnen met een laag inkomen en 11 procent van de alleenstaanden onder de 65 jaar aan dat ze, gezien de actuele financiële situatie in het huishouden, schulden moesten maken.

Het onderzoek dat SGBO in september 2006 in opdracht van de G27-gemeenten deed⁵ is nog altijd de meest recente bredere inventarisatie naar maatregelen om armoede te voorkomen en/of te bestrijden. Dit onderzoek werd ook al aangehaald in de voorgaande armoedemonitor van gemeente Wijchen. Naast de langdurigheidstoeslag en bijzondere bijstand kennen alle gemeenten de mogelijkheid van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen; 22 van deze gemeenten kennen een collectieve ziektekostenverzekering en/of aanvullende mogelijkheden voor maatschappelijke participatie. Regelingen speciaal voor ouderen, voor schoolkosten en voor duurzame gebruiksgoederen komen minder vaak voor. Het bereik van deze laatste regelingen is ook geringer. De meeste gemeenten hanteren voor hun regelingen een (drempelloze) inkomensgrens van 110 procent van het geldende sociaal minimum. Het SGBO constateert dat de gemeenten aanzienlijk meer geld hebben uitgegeven aan hun armoedebeleid dan hun begroting in dekking voorzag. Daarbij zijn de uitvoeringskosten die sinds de invoering van de Wwb een steeds grotere druk leggen door de veelal vereiste individuele toetsing, niet meegenomen.

3. KORTE SCHETS GEMEENTE WIJCHEN

Globale omvang armoedeproblematiek

Volgens de meest recente beschikbare cijfers van het CBS kende Wijchen in 2005 ruim 1000 huishoudens met een laag inkomen⁶ (zie tabel 1). Na het jaar 2006 zijn geen cijfers op gemeentelijk niveau beschikbaar.

Tabel 1 **Inkomensverdeling gemeente Wijchen, Beuningen en Nijmegen, 2005 en 2006**⁷

	Wijchen	Beuningen	Nijmegen
2006			
<i>Inkomensverdeling, indicatie aantal huishoudens</i>			
Minder dan € 11.700,-	900	600	19.300
Tussen € 11.700,- en € 21.900,-	4.300	2.600	28.200
Tussen € 21.900,- en € 41.600,-	7.200	4.400	26.500
Meer dan € 41.600,-	3.600	2.500	11.000
2005			
<i>Lage inkomens, indicatie aantal huishoudens</i>			
Laag inkomen (< € 9.249,-)	1.043	651	9.184
Langdurig laag inkomen (> 3 jaar)	270	170	2.790
Sociaal minimum of minder	894	558	7.872
Langdurig sociaal minimum of minder (> 3 jaar)	270	93	2.790

Van de ca. 1000 arme huishoudens in Wijchen in 2005 had circa een kwart meer dan drie jaar achtereen een minimaal inkomen. Deze cijfers zijn echter van vijf jaar geleden. In het jaar 2009 benaderde de gemeente 671 huishoudens actief via haar 'breedste' regeling (kwijtschelding van gemeentelijke belastingen) met de mogelijkheden van haar minimabeleid.

⁴ Dit is een *gemiddelde* over de uitgaven van de gehele groep alleenstaanden met een inkomen van € 1.000,- per maand. Dit wil dus niet zeggen dat iedereen uit deze groep maandelijks met dit tekort worstelt.

⁵ Inventarisatie armoedebeleid G27, SGBO, september 2006

⁶ Voor een alleenstaande lag dit op een netto bedrag van € 9.249,- per jaar waarbij de huursubsidie buiten beschouwing blijft. Voor andere huishoudvormen wordt dit bedrag vermenigvuldigd met een wegingscijfer.

⁷ Bron: CBS Statline, Regionale Kerncijfers Nederland

De dienstverlening aan uitkeringsgerechtigden is verdeeld over twee afdelingen: mensen zonder arbeidsmarktperspectief worden ondersteund door de unit Vraagwijzer van de afdeling Publiekszaken. Uitkeringsgerechtigden met arbeidsmarktperspectief (ca. 80% van het klantenbestand) worden door de klantmanagers van Sociale zaken ondersteund. Hoewel het minimabeleid voor een bredere groep is bestemd dan alleen uitkeringsgerechtigden maakt deze groep er vanzelfsprekend intensief gebruik van. Een klein deel van het klantenbestand met arbeidsmarktperspectief heeft een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt (minder dan 20%). De overige hebben een langdurig traject of wegens omstandigheden korte tijd uitstel. Circa de helft van de mensen is alleenstaand; een kwart van de klanten is alleenstaand ouder.

Beleid en recente wijzigingen

De gemeente Wijchen heeft haar minimabeleid vastgelegd in de Kadernota Minimabeleid⁸ in het kader van de invoering van de Wwb in 2004. Naar aanleiding van de evaluatie in 2005 en de in dat zelfde jaar gevoerde discussie over het re-integratiebeleid is de nota op een aantal (uitvoerings-) punten aangepast⁹. Met name is besloten zo min mogelijk groepen uit te sluiten van een ruimhartig minimabeleid. De gemeente maakt in haar minimabeleid gebruik van alle instrumenten, zoals die ook in de inventarisatie van het SGBO worden genoemd.

Naar aanleiding van de door de raad in 2007 uitgevoerde veldverkenning ('Notitie Armoedebeleid', 08 IZ 106) zijn de voorzieningen in het armoedebeleid op een groot aantal punten uitgebreid;

- De bijdrage in het kader van de indirecte studiekosten is met 25% verhoogd, vanaf schooljaar 2008-2009
- Er is een computerregeling ingevoerd (eveneens met de start van het schooljaar 2008-2009);
- Er is een regeling voor duurzame gebruiksgoederen ingevoerd (vanaf januari 2009);
- Er wordt kwijtschelding verleend voor de hondenbelasting, voor één hond.

Daarnaast werd met ingang van 1 januari 2008 de langdurigheidstoelage gedecentraliseerd. In de Verordening langdurigheidstoelage Wijchen 2009 werd de doelgroep aanvankelijk fors uitgebreid door mensen die drie jaar of langer van het minimum leefden toegang te geven tot deze regeling. In het kader van de bezuinigingen heeft de raad dit in januari 2010 weer teruggedraaid naar de doelgroep die vijf jaar of langer van het minimum leeft.

Tabel 3 Uitgaven op beleidsinstrumenten minimabeleid

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kwijtschelding	140.000	183.035	201.026	147.076	147.858	164.711	172.108
Landurigheidstoelage	43.600	43.330	51.495	43.940	45.906	50.322	97.002
Bijzondere bijstand;							
* Duurzame gebruiksg.	67.952	67.752	-	-	-	-	36.771
* Chronisch zieken	-	17.800	39.650	46.000	48.172	62.341	68.750
* Indirecte studiekosten	22.275	11.620	10.521	14.559	13.179	24.811	19.675
* PC-regeling	-	-	-	-	-	40.264	17.380
* Overig	161.865	174.906	212.922	345.860	277.337	290.450	290.924
Collect. Ziektek. Verzekering				7.235	35.337	55.270	61.991
Geldterugregeling	92.400	48.300	58.850	128.565	56.920	72.492	76.200
Eindejaarsuitkering 2008	-	-	-	-	-	52.800	2.550
Totaal beleid	563.092	581.701	619.554	754.091	631.851	813.461	843.351

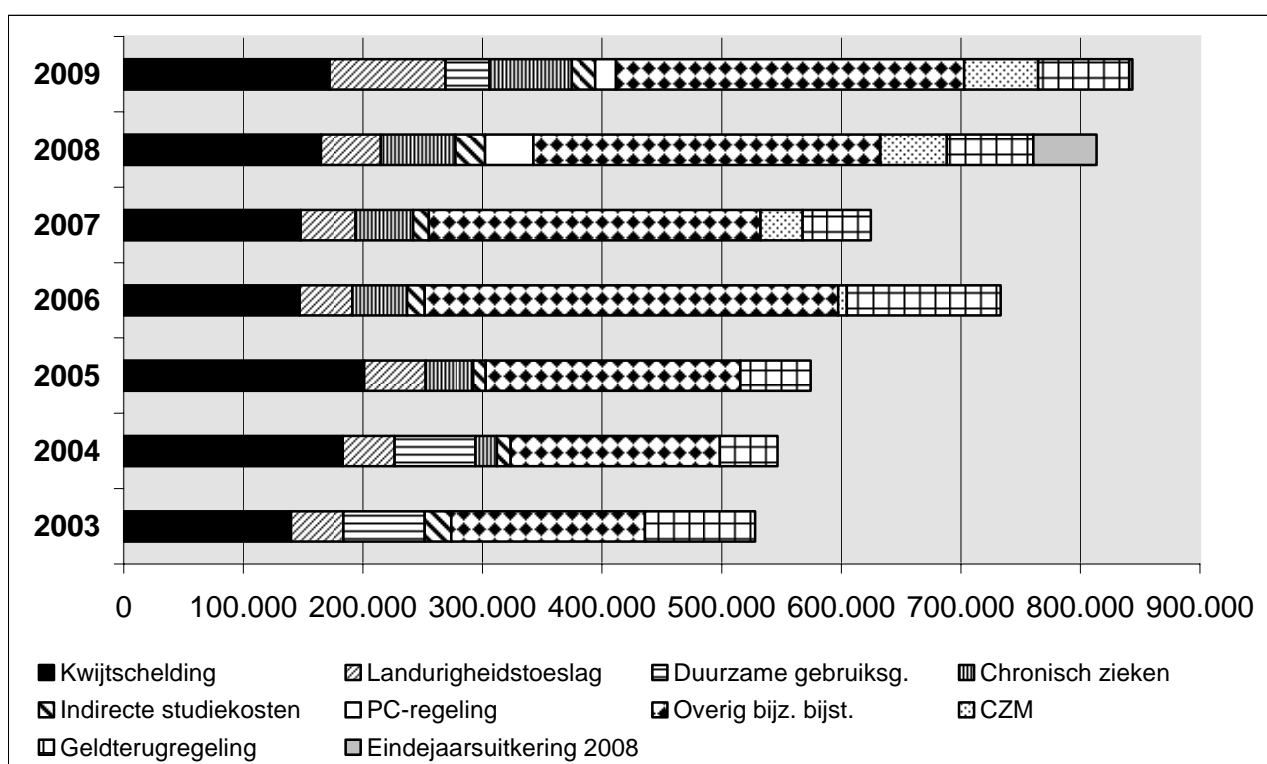
⁸ Nota 04 IZ 075, vastgesteld in de gemeenteraad d.d. 29 april 2004.

⁹ De nota "Evaluatie minimabeleid 2004" (05 IZ 140) besproken in de commissie IZ d.d. 13 april 2005; de nota's "Uitvoering Reintegratiebeleid 2006" (05 IZ 172) en het onderzoeksrapport 'Reintegratiebeleid in de praktijk: kansrijk of kansloos?' (05 IZ 168) besproken in de gemeenteraad van 22 december 2005.

De ontwikkeling van de kosten van het armoedebeleid is duidelijk terug te zien in tabel 3 en figuur 2;

- De aanvankelijke daling van kosten in 2007 is terug te voeren op een minder groot beroep op duurdere verstrekkingen (o.a. inrichtingskosten) in de bijzondere bijstand. Daarnaast waren de uitgaven in 2006 extra hoog door de uitgaven in het kader van de Geldterugregeling (extra vergoeding voor minima van 'stookkosten' op verzoek van de gemeenteraad).
- Vanaf 2007 groeit het aantal deelnemers aan de collectieve zorgverzekering voor minima aanzienlijk (van 298 in de laatste maanden van 2006 naar 417 in 2009).
- In 2008 en 2009 krijgen de nieuwe voorzieningen (computerregeling, duurzame gebruiksgoederen, langdurigheidstoeslag) hun beslag. De computerregeling zorgt ook voor extra aanvragen voor indirecte studiekosten. Tegenover deze toename van kosten stonden overigens ook extra bijdragen vanuit het Rijk.

In hoofdstuk 4 worden de uitgaven per regeling nader toegelicht.

Figuur 2; Uitgaven per regeling in het minimabeleid

4. HET GEBRUIK VAN DE MINIMAREGELINGEN IN WIJCHEN

Kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid heeft tot doel mensen zonder betalingscapaciteit niet "onnodige" lasten op te leggen. Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor de afvalstoffenheffing en rioolrechten; het gebruikersdeel van de onroerende zaken belasting is per 1 januari 2006 komen te vervallen. Men komt in aanmerking voor kwijtschelding met een inkomen tot 100 procent van het geldende sociaal minimum; dit ligt vast in landelijke regelgeving. Vanaf 2009 verleent gemeente Wijchen ook kwijtschelding voor de hondenbelasting (voor één hond).

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Uitgegeven	140.000	183.035	201.026	147.076	147.858	164.711	172.108
<i>Aantal (gedeeltelijke) kwijtscheldingen</i>							
Cliënten (bekend)			301	315	391	421	393
Niet-clieënten			314	261	223	225	244
Totaal	461	483	615	576	614	646	637

Vanaf 2007 is een gestage toename in het aantal kwijtschelding helder. In 2006 werd voor het eerst gewerkt met een automatische kwijtschelding. Indien uit reeds beschikbare gegevens van cliënten bleek dat zij recht hadden op kwijtschelding, werd de beschikking met daarin de kwijtschelding tezamen met de aanslag verstuurd. Mensen die in een voorafgaand jaar ook kwijtschelding was toegerekend, maar niet behoorden tot de groep aan wie automatisch kwijtgescholden kon worden, hebben thuis een verkort aanvraagformulier voor kwijtschelding ontvangen.

Kwijtschelding van de hondenbelasting, voor één hond, werd in 2009 aan 105 huishoudens op het minimum verleend; 15 meer dan de verwachte 90 huishoudens.

Langdurigheidstoelage

De langdurigheidstoelage was sinds de invoering van de Wwb per 1 januari 2004 een landelijke regeling voor mensen zonder arbeidsmarktperspectief die minimaal 5 jaar een inkomen hadden van maximaal 100 procent van de bijstandsnorm. Per 1 januari 2009 is de regeling gedecentraliseerd naar de gemeenten. Gemeente Wijchen besloot aanvankelijk de doelgroep uit te breiden naar mensen die 3 jaar of langer van het sociaal minimum leefden. Het (verwachte) gevolg hiervan was een verdubbeling van de uitgaven. In het kader van de bezuinigingen is dit in januari 2010 teruggedraaid.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Uitgegeven	43.600	43.330	51.495	43.940	45.906	50.322	97.002
<i>Aantal verstrekkingen</i>							
Wwb-clieënten		111	94	89	94	103	198
Niet-Wwb cliënten		11	41	27	23	21	29
Totaal	191	122	135	116	117	124	227

De regeling is niet alleen voor Wwb-clieënten, ook andere groepen kunnen er aanspraak op maken; 65-plussers zijn uitgesloten van de regeling aangezien voor hen compenserende belastingmaatregelen gelden. De hoogte van de langdurigheidstoelage is afhankelijk van het huishoudtype; een alleenstaande ontvangt € 351,-, een eenoudergezin € 449,- en gehuwden of samenwonenden ontvangen € 501,-. De toeslagen worden jaarlijks geïndexeerd.

Regeling duurzame gebruiksgoederen

De regeling duurzame gebruiksgoederen is sinds januari 2009 van kracht. Mensen die minimaal 3 jaar op (maximaal) 120% van sociaal minimum leven kunnen hierop een beroep doen als één van de volgende vijf gebruiksgoederen niet meer gerepareerd kan worden of ouder is als 10 jaar: wasmachine, koelkast, TV, fornuis en/stofzuiger. Klanten dienen een 'pro forma' factuur te overleggen op grond waarvan maximaal het bedrag uit de NIBUD prijzengids aan de leverancier wordt betaald. De prijzengids van het NIBUD wordt periodiek aangepast aan de actuele prijzen. Van de regeling werd in 2009 door 78 huishoudens gebruik gemaakt, waarbij in 20 gevallen de aanvrager ouder was dan 65. De totale kosten bedroegen € 36.771.

Anders als bij de computerregeling is bij de duurzame gebruiksgoederen "in natura" opgevat als het

leveren van een goed, waarbij de klant nog keuzeruimte heeft in wat hij zelf wenst bij te dragen. De NIBUD prijzengids gaat uit van minimale kosten; indien een klant het verstandig acht ook zelf bij te dragen kan hij een kwalitatief beter product aanschaffen. Bij de computerregeling zijn afspraken gemaakt met één (Wijchense) leverancier die één bepaalde computer thuis levert en aansluit.

In de uitvoering wordt gesignaleerd dat in een aantal gevallen zich dit tegen “de geest” van de regeling keert. Sommige aanvragers die aan alle criteria voldoen leggen zelf een even groot bedrag bij als de maximale uitkering van de gemeente voor een bepaald goed. Zij hadden het betreffende goed (wasmachine, televisie) dat de gemeente vergoedt kennelijk ook zelf aan kunnen schaffen. Deze signalen zullen verder worden onderzocht om vast te stellen hoe vaak dergelijke situaties voorkomen en tegen welke achtergrond. Zo kan een afweging worden gemaakt of in de uitvoering van de regeling aanpassingen doorgevoerd moeten worden.

Regeling chronisch zieken en gehandicapten

De regeling ‘chronisch zieken en gehandicapten’ is een van de categoriale regelingen die na de invoering van de Wwb nog werd toegestaan. Een categoriale regeling veronderstelt dat het aannemelijk is dat een bepaalde doelgroep extra noodzakelijke kosten van bestaan heeft, op grond waarvan deze doelgroep de verstrekking ontvangt. Er wordt niet getoetst of de verstrekking wordt aangewend voor de veronderstelde kosten (dit in tegenstelling tot individuele verstrekkingen).

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Uitgegeven		17.800	39.650	46.000	48.172	62.341	68.750
<i>Aantal verstrekkingen</i>							
< 65 jaar			78	81	114	143	143
> 65 jaar			42	46	59	75	92
Totaal		82	120	127	173	218	235
<i>waarvan niet Wwb</i>			21	27	90	116	130

De doelgroep chronisch zieken en gehandicapten ontvangt eenmaal per jaar (per in aanmerking komend gezinslid) € 250,- indien het inkomen van het huishouden de norm van 120 procent van het geldend sociaal minimum niet overschrijdt. Het aantal verstrekkingen is vanaf 2007 aanmerkelijk gestegen. De verklaring hiervan dient gezocht te worden in de verordening en het besluit maatschappelijke ondersteuning die vanaf januari 2007 van kracht zijn. De eigen bijdragen die daarin worden gevraagd, met name voor hulp in het huishouden, kunnen door minima via bijzondere bijstand worden teruggevraagd. Indien noodzakelijk kan bovenop deze categoriale regeling nog individuele bijzondere bijstand worden aangevraagd.

Regeling indirecte studiekosten

De regeling ten behoeve van indirecte studiekosten is een regeling voor individuele bijzondere bijstand die ouders met een inkomen tot 120 procent van het geldende sociaal minimum met kinderen in het voortgezet onderwijs ondersteunt. Tot augustus 2008 bedroeg de verstrekking een maximum van € 300,- per jaar voor het eerste schooljaar; in latere schooljaren gold per kind een maximale jaarlijkse verstrekking van € 200,-. Deze bedragen zijn sindsdien opgehoogd naar € 375,- respectievelijk € 250,-. De verstrekking wordt individueel aangevraagd en getoetst; de uitkering vindt plaats op grond van declaraties.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Uitgegeven	22.275	11.620	10.521	14.559	13.179	24.811	19.675
<i>Aantal verstrekkingen</i>							
Wwb-cliënten			43	50	40	55	44
Niet-Wwb cliënten			6	6	5	19	17
Totaal	77	49	49	56	45	74	61

De stijging van het aantal aanvragen in 2008 moet in het licht van de invoering van de computerregeling worden gezien. Om voor de computerregeling in aanmerking te komen dient men minimaal aan de voorwaarden van de regeling indirecte studiekosten te voldoen. De computerregeling is een in het oogspringende regeling: in het kielzog van de aanvraag voor een computer doen nieuwe klanten tevens een beroep op de regeling indirecte studiekosten.

Computerregeling

Vanaf het schooljaar 2008-2009 is het mogelijk per huishouden met inkomen tot 120% van het geldend sociaal minimum één computer met software plus printer toegekend te krijgen voor een kind dat voor het eerst naar de middelbare gaat. De apparatuur wordt thuis geleverd en geïnstalleerd. Het schooljaar 2008-2009 fungeerde als overgangsjaar: in dat jaar kon een minimum huishouden met een kind op de middelbare school, ongeacht in welk leerjaar, een beroep doen op de regeling. Het Rijk heeft ook specifiek voor kinderen in minima huishoudens budget beschikbaar gesteld voor 2008 en 2009¹⁰.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Uitgegeven	-	-	-	-	-	40.264	17.380
<i>Aantal verstrekkingen</i>							
Wwb-cliënten						35	15
Niet-Wwb cliënten						16	8
Totaal						51	23

Op de computerregeling wordt een aanzienlijk groter beroep gedaan dan oorspronkelijk verwacht. In het voorstel in 2008 werd rekening gehouden met 30 aanvragen in het overgangsjaar en 8 voor de daarop volgende jaren.

Overige (individuele) verstrekkingen

Bijzondere bijstand wordt in individuele situaties verstrekt waar noodzakelijke kosten worden gemaakt die niet tot algemeen noodzakelijke kosten kunnen worden gerekend (deze laatste zijn verdisconteerd in de hoogte van de uitkering voor levensonderhoud). Bijzondere bijstand kan "om niet" of als leenbijstand worden verstrekt. Uitgangspunt bij het bepalen van de draagkracht van een aanvrager is 120 procent van het geldend sociaal minimum. Boven deze inkomensgrens dient men zelf deels mee te betalen. Voor een aantal verstrekkingen (bijvoorbeeld woonkosten) moet de aanvrager meebetalen met al het inkomen boven het geldende sociaal minimum.

In de afgelopen drie jaar zijn zowel de uitgaven voor individuele bijzondere bijstand als het aantal aanvragen redelijk stabiel gebleven. Het aantal verstrekkingen is in alle drie de jaren 550. De stijging van de kosten in 2008 en 2009 wordt vooral bepaald door een groter beroep op gemiddeld duurere verstrekkingen. Onderstaande tabel betreft de uitgaven bijzondere bijstand op de tien grootste kostensoorten in de afgelopen drie jaar (zie bijlage 2 voor een volledig overzicht). De toe-

¹⁰ Voor 2010 en 2011 is ook extra budget voor armoedebestrijding beschikbaar gesteld.

name van kosten in 2008 en 2009 ten opzichte van 2007 wordt veroorzaakt doordat vaker bijzondere bijstand werd verstrekt voor inrichting/huisraad; deze wordt in principe als leenbijstand verstrekt. Bij de kosten voor bewindvoering speelt de toegenomen aandacht en vraag naar schuldhulpverlening een rol.

Tabel 3 **Kosten individuele bijzondere bijstand (10 meest omvangrijke kostensoorten)**

	2007		2008		2009		Gemidd. prijs
	Bedrag	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	Aantal	
Kosten inrichting/huisraad	58.548	28	89.298	35	92.989	45	2.230
Kosten bewindvoering	16.892	27	26.850	35	26.498	36	717
Woonkosten tot huurgrens	29.319	26	23.113	25	10.843	18	917
Kosten bewindvoering incid.	18.437	26	9.307	16	16.533	30	615
Eenmalig levensonderhoud	14.726	27	14.255	17	11.688	20	635
Bril	10.310	50	8.617	41	15.319	57	231
Ziektekostenverzekering	16.733	77	14.547	72	1.208	6	210
Kosten tandarts	10.828	45	9.256	33	10.299	40	257
Rechtsbijstand	5.509	40	12.775	44	10.037	46	218
Overige alg. levensbehoeften	5.747	12	8.193	18	8.030	12	523
Totaal top 10-verstrekingen	187.051	358	216.211	336	203.445	310	
Totaal verstrekking bijz. bijstand	277.337	557	290.450	556	290.924	556	
<i>Percentage top 10 op totaal</i>	<i>67,4</i>	<i>64,3</i>	<i>74,4</i>	<i>60,4</i>	<i>69,9</i>	<i>55,8</i>	

De prestaties van de gemeente Wijchen ten aanzien van de bijzondere bijstand kunnen op hoofdlijnen ook vergeleken worden met die van andere gemeenten en een gemiddelde over alle Nederlandse gemeentes die in dezelfde grootte klasse vallen (zie bijlage 3). Gezien de omvang van het bedrag per ontvanger en het bereik van de regelingen, kan men concluderen dat de gemeente Wijchen een gericht en intensief minimabeleid heeft.

Collectieve Ziektekostenverzekering

Sinds 1 oktober 2006 bestaat de mogelijkheid voor mensen met een inkomen tot 120 procent van het voor hen geldende sociaal minimum zich tegen ziektekosten te verzekeren via een collectieve verzekering bij de zorgverzekeraar VGZ of CZ. Voor deze verzekering geldt een gunstige premie plus een uitgebreid aanvullend pakket. De gemeente draagt, in 2010, per deelnemer per maand € 12,- bij in de kosten van de premie. Doel van de regeling is enerzijds ervoor te zorgen dat ook mensen met een laag inkomen goed verzekerd kunnen zijn; anderzijds hoopt de gemeente op deze wijze verstrekkingen uit de bijzondere bijstand, die in de verzekering worden gedekt in het aanvullend pakket, terug te dringen¹¹.

	2003	2004	2005	2006 ¹²	2007	2008	2009
Uitgegeven	-	-	-	7.235	35.337	55.270	61.991
<i>Aantal verstrekkingen</i>							
< 65 jaar					278	317	305
> 65 jaar					79	89	112
Totaal				298	357	406	417
<i>waarvan niet Wwb</i>				<i>97</i>	<i>142</i>	<i>170</i>	<i>197</i>

¹¹ Zie ook 'Evaluatie Collectieve Zorgverzekering Minima 2008 Wijchen' door BS&F, 2009

¹² Het geringe bedrag ondanks een behoorlijk aantal deelnemers in 2006 wordt veroorzaakt doordat men zich pas aan het eind van 2006 kon aanmelden voor de collectieve verzekering.

In 2009 hebben zich in totaal 417 mensen aangesloten bij deze verzekering: 220 Wwb-cliënten en en 197 niet-cliënten.

Het aantal toekenningen bijzondere bijstand voor medische kosten is door de invoering van de collectieve verzekering met ca. 15% gedaald. In de komende jaren zal de groei van het aantal deelnemers aan de collectieve verzekering zich naar verwachting nog doorzetten aangezien de collectieve regeling als 'norm' wordt gehanteerd bij de verstrekking van aanvragen bijzondere bijstand voor medische kosten. Verstrekkingen die in de collectieve verzekering worden gedekt komen in principe niet meer in aanmerking om vanuit bijzondere bijstand te worden vergoed, ook als de aanvrager zichzelf 'slechter' heeft verzekerd buiten de collectieve regeling om.

Geldterugregeling en eindejaarsuitkering 2008

De 'Geldterugregeling' (GTR) heeft als doelstelling maatschappelijk isolement te voorkomen en participatie op het sociaal-culturele en sportieve vlak te stimuleren én mogelijk te maken voor Wijchense huishoudens op of onder de armoedegrens (120 procent van het geldende sociaal minimum). Voor 65-plussers wordt deze regeling uitgevoerd als categoriale regeling: zij hoeven hun uitgaven niet te verantwoorden.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Uitgegeven	92.400	62.590	58.850	128.565	56.920	72.492	76.200
<i>Aantal verstrekkingen</i>							
< 65 jaar	435	188	223	273	209	264	257
> 65 jaar	105	88	102	110	119	143	165
Totaal	540	276	325	383	328	407	422
<i>waarvan niet Wwb</i>		126	149	162	159	195	198

Voor de overige aanvragers is, sinds de invoering van de Wwb, een individuele aanvraag en toetsing het uitgangspunt: men dient per gezin bewijsstukken van relevante uitgaven van minimaal € 25,- te kunnen overleggen om voor alle betrokken gezinsleden € 100,- te ontvangen. Vanaf 2004 wordt aan aanvragers onder de 65 de voorwaarde gesteld dat men minimaal drie jaar van maximaal de geldende inkomensgrens¹³ moest leven. Dit heeft het aantal toekenningen aanzienlijk doen afnemen.

In 2006 is onder de noemer van de GTR twee maal een extra uitkering ('Stookkosten') verstrekt aan de mensen die gebruik maakten van deze regeling, danwel aan mensen die alsnog een beroep hierop deden. In totaal betrof dit een bedrag van € 68.540,-. De resterende € 60.025,- op deze post in overeenstemming met (de groei in) het aantal verstrekkingen. In 2007 zakt het aantal aanvragen weer. De stijging in 2008 kan voor een deel op conto van de eindejaarsuitkering 2008 worden geschreven, een regeling die door het Rijk eenmalig werd doorgevoerd.

Voor de eindejaaruitkering van € 50,- voor minima werd door het Rijk eenmalig extra budget beschikbaar gesteld. De invulling en uitvoering van de regeling werd aan de gemeenten overgelaten. Gemeente Wijchen besloot de eindejaarsuitkering toe te kennen aan de doelgroep die ook in aanmerking komt voor de GTR, zonder de vereiste duur van drie jaar op het minimum. Bij een aanvraag voor de eindejaarsuitkering werd beoordeeld of men in aanmerking kwam voor een (nabetaling) van de GTR. In totaal werd de eindejaarsuitkering in 2008 aan 1.055 mensen toegekend (€ 52.800,-; dit bedrag is niet verwerkt in bovenstaande tabel), waarvan 691 mensen geen Wwb-uitkering hadden (294 mensen waren ouder dan 65). Een deel van deze mensen lijkt ook in 2009 de weg naar het armoedebeleid, en in het bijzonder de GTR, van de gemeente te hebben gevonden. Dat verklaart ook waarom met name bij 65-plussers een blijvende stijging te zien is: voor hen geldt immers de extra voorwaarde van drie jaar op het minimum niet.

¹³ Tot 1 januari 2008 was dit 115 procent van het geldende sociale minimum; daarna 120 procent.

Schuldhulpverlening

Met de komst van Vraagwijzer in 2005 is de gemeente Wijchen gestart met een integrale manier van werken. De dienstverlening is zodanig opgezet dat de inwoners van de gemeente Wijchen bij Vraagwijzer voor een groot aantal vragen op het gebied van zorg, welzijn en inkomen terecht kunnen. Schuldhulpverlening binnen Vraagwijzer is in ontwikkeling. De afgelopen jaren is er ingezet op meer aandacht voor preventie van schulden, budgetbegeleiding en de verbetering van de intake (fase 1). Een groot deel van de werkzaamheden voor klanten met (dreigende) schulden wordt door de inkomensconsulenten van Vraagwijzer opgepakt. Schuldregeling voor klanten met een zware psychosociale problematiek gebeurt door de NIM.

De intensivering van de schuldhulpverlening binnen Vraagwijzer resulteerde erin dat er de afgelopen jaren minder trajecten schuldregeling bij de GKB zijn ingekocht. De ingekochte trajecten hadden ook veel meer betrekking op de 2^e fase van schuldregeling (het feitelijk tot stand brengen van een schuldregeling). Vanaf 1 maart 2010 koopt de gemeente trajecten voor schuldregeling in bij Plangroep BV.

Het aantal aanvragen schuldhulpverlening bij Vraagwijzer is in 2009 fors gestegen. Belangrijkste oorzaak hiervan is de kredietcrisis. Door ontslag komen veel mensen die voorheen konden rondkomen met hun inkomen in de financiële problemen. De verwachting is dat het beroep op schuldhulpverlening in 2010 alleen nog maar zal toenemen.

	2007	2008	2009
Aanvragen schuldhulpverlening bij Vraagwijzer	100	122	243 ¹⁴
Aantal doorverwijzingen naar de GKB	18	25	
Aantal aanvragen voor WSNP (wettelijke schuldsanering)	9	16	
Aantal klanten doorverwezen naar NIM voor schuldhulpverlening	15	30	38

5. DE WIJZE VAN DIENSTVERLENING

Voor de laagdrempeligheid van het armoedebeleid is de wijze van dienstverlening welhaast even cruciaal als de inhoud van de regelingen. Het armoedebeleid van de gemeente Wijchen krijgt praktisch gestalte bij de unit Vraagwijzer, die in februari 2005 van start ging, lopende de invoering van de Wwb. Naast inkomensondersteuning krijgt ook de uitvoering van de Wmo-voorzieningen vanuit Vraagwijzer gestalte. In de werkwijze van Vraagwijzer staan een persoonlijke aanpak, klantvriendelijkheid en een integrale aanpak centraal¹⁵.

De integrale aanpak komt tot uitdrukking doordat in de meeste gevallen Vraagwijzer het gehele dienstverleningsproces vorm geeft: informatie, advies, aanvraag en beoordeling. Tevens wordt bij bijvoorbeeld een aanvraag voor een Wmo-voorziening (rolstoel) gezien in hoeverre de klant recht heeft op eventuele andere voorzieningen van het minimabeleid. Tot slot wordt er samengewerkt met externe partijen zoals de woningcorporatie Talis (vroegtijdige signalering van betalingsachterstanden), de Voedselbank¹⁶, de NIM en MEE, een onafhankelijke ondersteuningsorganisatie voor men-

¹⁴ Aantal 243 is een totaal van alle aanvragen budgetadvies, budgetbegeleiding, schuldregelingen en heronderzoekaanvragen in 2009

¹⁵ Zie ook het onderzoek van D&P in de gemeente Wijchen "Klanten en klanttevredenheid na een organisatieverandering" (2006).

¹⁶ De Voedselbank ondersteunt mensen die buiten de regelingen vallen (met name huishoudens met schulden) met een voedselpakket dat wordt samengesteld met bijdragen van Wijchense ondernemingen en een regionaal steunpunt van de Voedselbank, dat voedsel (overschotten) inzamelt bij grotere ondernemingen. In 2006 zijn 21 huishoudens naar de Voedselbank doorverwezen, in 2007, 2008 en 2009 waren dat er respectievelijk 10, 11 en 15.

sen met een beperking.

De klantvriendelijkheid komt, organisatorisch gesproken, tot uitdrukking in hoe men omgaat met de benodigde formulieren en binnen Vraagwijzer beschikbare cliëntgegevens;

- De formulieren worden zo eenvoudig mogelijk gehouden.
- Klanten die eerder een verstrekking hebben ontvangen vanuit het minimabeleid worden in het daarop volgende jaar aangeschreven met een (vereenvoudigd) aanvraagformulier waarop de gegevens zoals die beschikbaar zijn reeds zijn voorgedrukt¹⁷.
- Een aantal specifieke verstrekkingen vanuit de bijzondere bijstand (bijvoorbeeld bril of een herhalingsaanvraag voor thuiszorg) worden voor bepaalde groepen “protocollair” verstrekt, d.w.z. zonder opnieuw een inkomens- en vermogenstoets uit te voeren.

Om de bekendheid en toegankelijkheid van het minimabeleid te vergroten heeft Wijchen sinds januari 2008 een abonnement genomen op ‘Bereken uw recht’. Via een link op de website kunnen mensen door het invullen van een aantal persoonlijke gegevens zien wat voor hen de mogelijkheden van het beleid zijn. In 2009 is 215 maal gebruik gemaakt van deze link; in 112 gevallen zijn ook inkomensgegevens ingevuld.

6. CONCLUSIES

In de ‘Lokale monitor Werk, Inkomen en Zorg 2009’ van de FNV bleek gemeente Wijchen onlangs gedaald in haar positie voor wat betreft haar prestaties op het armoedebeleid ten opzichte van andere gemeenten in Nederland in vergelijking met 2007. Deze monitor geeft weinig aanleiding om aan de huidige kwaliteit van het armoedebeleid en de gerealiseerde verbeteringen in de afgelopen twee jaar te twijfelen;

- a. Alle regelingen groeien zonder uitzondering in het beroep dat er op wordt gedaan, waarbij ook steeds vaker mensen buiten de bijstand worden bereikt.
- b. De extra regelingen waartoe de raad in 2008 heeft besloten sluiten goed aan bij die groepen die de meeste kans hebben onder de armoedegrens te zakken. Ook alleenstaande ouders kunnen een beroep doen op de uitgebreide regeling voor indirecte studiekosten en de PC-regeling. Alleenstaanden, naast andere huishoudtypen, kunnen een beroep doen op de regeling duurzame gebruiksgoederen.
- c. De sinds 2009 van kracht zijnde regeling duurzame gebruiksgoederen wordt goed gebruikt. Een deel van de gebruikers ziet kans een (aanzienlijk) bedrag bij te leggen bij het te vervangen gebruiksgoed. Nader onderzoek naar omvang en achtergrond hiervan zal moeten uitwijzen in hoeverre dit de geest van de regeling aantast en noopt tot aanpassing van de uitvoering van deze regeling. Het leveren van één specifiek gebruiksgoed aan huis ontnemt de huishoudens de mogelijkheid, om met inzet van eigen middelen, te kiezen voor een duurzamer en kwalitatief beter apparaat.
- d. Naast de regelingen kan er maatwerk worden geleverd vanuit de bijzondere bijstand; de uitgaven daarvan hebben zich de afgelopen drie jaar gestabiliseerd. In haar beleid voor bijzondere bijstand steekt de gemeente Wijchen in 2008 gunstig af tegen andere gemeenten van zijn grootte (zie bijlage 3).

Het bereik van de (eenmalige) eindejaarsuitkering 2008, die maar liefst aan 1.055 huishoudens werd uitgekeerd, is een duidelijke vingerwijzing dat (intensieve) publiciteit het niet-gebruik kan tegen gaan. In het geval van deze eindejaarsuitkering kon de lokale publiciteit “meeliften” op de landelijke campagne.

Het is, zonder zeer intensief onderzoek, onmogelijk om te bepalen of en in hoeverre de groei van het beroep op het armoedebeleid bepaald wordt door het verruimen van de inkomensgrens voor alle regelingen naar 120% van het geldende sociale minimum. Vanzelfsprekend is daarmee de toe-

¹⁷ Bijstandsgerechtigden én AOW-ers die in het voorafgaande jaar kwijschelding hebben ontvangen, ontvangen deze automatisch (na een check op hun actuele inkomensgegevens in SUWI-net).

gang ruimer geworden; óf die ruimere toegang ook wordt gebruikt is vanuit de administratieve gegevens van de afdeling niet te bepalen.

Bijlagen

Bijlage 1

Voorbeeld- en referentiebudget van een alleenstaande

Onderstaande cijfers zijn ontleent aan het Budget Handboek 2009-2 (Nibud, 2009). Het voorbeeldbudget is een 'huishoudboekje' dat door het NIBUD bij een gegeven inkomen en huishouden sluitend wordt gemaakt. De referentiebudgetten zijn daadwerkelijk uitgaven gebaseerd op de laatst beschikbare cijfers van het CBS (Budgetonderzoek 2005). Door de invoering van het nieuwe zorgstelsel in 2006 zijn de uitgaven op de post 'Verzekeringen' niet meer goed bruikbaar.

Verder geldt dat in de post huur de werkelijke huur is genomen en voor eigenaar-bewoners de bruto hypotheek. Huurtoeslag en belastingvoordeel zijn in het inkomen verwerkt.

	Minimum*		Modaal**		Vershil Referentie
	Voorbeeld	Referentie	Voorbeeld	Referentie	€ Min - mod
Totaal inkomen	964	1.000	1.750	1.750	-750
Totaal uitgaven	964	1.245	1.750	1.684	-439
Huur	209	275	447	337	-62
Gas/brandstoffen	46	68	57	64	4
Elektriciteit	30	18	34	22	-4
Water	8	9	9	10	-1
Heffingen	*	45	39	50	-5
Telefoon, kabel en internet	46	52	57	60	-8
Verzekeringen	130	87	130	134	-47
Studiekosten	0	20	0	12	8
Contributies en abonnementen	*	30	72	54	-24
Vervoer	*	79	157	181	-102
VASTE LASTEN	469	684	1.002	925	-241
Kleding en schoenen	47	52	73	82	-30
Inventaris	82	104	134	88	16
Onderhoud huis en tuin	0	26	47	83	-57
Extra ziektekosten	21	19	21	30	-11
Hobby/uitgaan/vakantie	*	120	179	161	-41
RESERVERINGSUITGAVEN	150	321	454	443	-76
Voeding	184	141	187	169	-37,0
Overige huish. Uitgaven	58	98	107	147	-32,0
HUISH. UITGAVEN	242	240	294	316	-69,0
<i>Voor posten met *</i>	<i>103</i>				
OVERSCHOT/TEKORT	0,0	-245	0,0	66	-311

* Het voorbeeld inkomen voor het minimum is de Wwb-uitkering met maximale toeslag inclusief vakantiegeld en zorgtoeslag

** Het feitelijke netto modale inkomen (juli 2009) is, inclusief vakantiegeld, € 1.866,-; gegevens over referentiebudgetten zijn echter verdeeld naar inkomen van € 1.500,-, € 1.750 of € 2.000,-.

Bijlage 2

Uitgaven naar kostensoort bijzondere bijstand

Jaar	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kostensoort							
Kosten inrichting/huisraad	45.764	71.977	55.215	97.280	58.548	89.298	92.989
Woonkosten tot huurgrens	26.826	35.898	23.173	25.255	29.319	23.113	10.843
Kosten bewindvoering	5.966	7.744	2.728	268	16.892	26.850	26.498
Kosten tandarts	11.653	15.860	12.749	14.323	10.828	9.256	10.299
Bril	11.223	9.105	10.697	15.532	10.310	8.617	15.319
Ziektekostenverzekering	5.974	8.248	12.818	18.945	16.733	14.547	1.208
Kosten bewindvoering incid.			10.508	20.976	18.437	9.307	16.533
Overige kosten	8.677	11.595	14.883	20.418	10.054	2.036	1.354
Eenmalig levensonderhoud	2.997	8.024	2.556	8.835	14.726	14.255	11.688
Woonkosten boven huurgrens	8.701	8.363	10.784	17.221	4.878	4.878	4.878
Kosten specialist	11.826	10.246	9.323	6.685	5.195	4.983	2.359
Rechtsbijstand	2.407	3.670	3.067	4.824	5.509	12.775	10.037
Hulpmiddelen, niet zijnde bril	3.987	4.866	2.590	8.500	6.327	4.754	5.885
Verhuiskosten	2.451	4.225	14.521	8.838	582	2.342	3.811
Aanv.levensonderh.<21 alleenst	8.281	10.586	8.282	5.000	3.008		
Overige alg. levensbehoeften	72	529	850	11.645	5.747	8.193	8.030
Kleding/Schoeisel	2.344	2.657	4.894	1.867	3.403	6.891	6.472
Overige kosten levensondeg.	1.560	3.706		5.058	6.587	697	4.728
Kosten scholing (eenmalig)	3.316	5.019	239		2.889	884	8.996
Overige vervoerskosten	2.764	3.003	1.069	931	3.311	3.480	5.615
Huishoudelijke hulp/gezinsbulp	2.728	2.805	2.108	2.578	3.100	2.654	3.017
Kosten identificatie	733		285	727	6.687	4.011	3.486
Reiskosten (eenmalig)	1.421	3.479	2.427	2.302	2.552	1.434	1.383
Kosten i.v.m. geboorte	1.436	1.107	855	53	1.068	5.812	4.158
Overige kosten huishouding		204	1.374	9.102	2.179		463
Verwarmings- verlichtingkosten	1.418	334	1.968	3.859	1.427	705	2.380
Overige kosten fin.transacties		842	21	159	2.506	5.388	2.141
Kinderopvang (geen uitstr.bev)	42	4.395	545	1.944	1.069	1.509	1.185
Kosten fysio- /psychotherapie					2.096	956	7.455
Kinderopvang arb. of scholing			1.515	4.429	3.741	98	238
Kinderopvang arbeid/scholing			2.872	279	3.212	1.791	1.429
Overige medische hulp	3.437	1.253	244	839	945	1.732	904
Dieetkosten	1.025	1.150	1.293	1.313	1.330	1.723	1.380
Reiskosten arbeid/scholing					391	3.385	4.109
Begrafeniskosten		2.882		1.392	514	2.709	
Maaltijdvoorziening	63	590	459	489	679	2.811	2.218
Alleenstaande ouder <21				1.339	1.427	2.685	
Toeslag boven norm	1.225		465	1.875	767		1.068
Kosten eigen vervoermiddel	851	382	1.626	1.490	147		
Echtpaar 2 x <21 met kind.			777	3.539			
Omscholing/Studie (niet tert.)		63	491		2.373	539	298
Taxikosten	355	741	425	1.011	754	145	178
Echtp. 2 x <21 z. kind				513	2.197	414	140
Alarmsysteem	94	94		159	328	429	1.479
Kosten fysiotherapie		193	846	435	775		
Bedrijfsdoeleinden				2.215			

Jaar	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kostensoort							
Geneesmiddelen	19	77	166	300	330	562	647
Toeslag boven norm(belast)	491		127		655		669
Overige kosten maatsch. zorg	479	1.209				66	
Voorzieningen i.v.m. handicap	551		790			7	
Overige kosten woonvoorziening					382	50	822
Intra/Semi-murale verpl./verz.	172				367		520
Betaling n.a.v. borgstelling				500		473	
Autokosten				175		42	609
Premie zorgverz.wet (allstaan)				577			
Kosten telefoon						199	321
Opvang in crisiscentrum				514			
Reiskosten arbeid/scholing			250		20	162	
Opname ziekenhuis e.d.						350	56
Woningaanpassing						397	
Overige kosten ver.bijst.beh.							375
Overige opvang		297					
Kosten huisarts					38		252
Echtpaar 1 x >21 met kind		10	160	72			
Echtpaar 1x >21 met kind		150					
Rente/Aflossing schulddelging						56	
Totaal	183.329	247.578	223.035	336.580	277.337	290.450	290.924

Bijlage 3

Kerngegevens Werk en bijstand omliggende gemeenten (jaar 2008)

	Wijchen	Beuningen	Heumen	Overbetuwe	Gemiddeld gemeenten 20 tot 50.000 inwoners	Nijmegen
Beroepsbevolking	20.000	-	-	21.000	17.963	80.000
Aantal lage ink. (40% groep)	4.300	2.600	1.500	4.300	3.543	28.200
Aantal Wwb-uitkeringen	385	225	145	360	-	5.115
Uitgaven langdurigheidstoelage	€ 46.950	€ 32.422	€ 26.002	€ 37.798	-	€ 736.758
<i>Bijzondere bijstand</i>						
Uitgaven totaal	€ 621.241	€ 153.862	€ 142.653	€ 207.678	-	€ 3.857.315
Bedrag per huish. met laag ink.	€ 144	€ 59	€ 95	€ 48	€ 67	€ 137
Aantal ontvangers	590	145	220	235	-	3.980
Gemiddeld bedrag per ontvanger	€ 1.049	€ 1.054	€ 654	€ 876	€ 859	969
Ontvangers als % laag ink.	14%	6%	15%	6%	8%	14%

Bovenstaande gegevens zijn ontleend aan de Kernkaart Werk en bijstand die door het ministerie van Sociale zaken en werkgelegenheid worden gepubliceerd via Internet (<http://gemeenteloket.szw.nl/kernkaart>). De gegevens zijn bedoeld als informatiebron voor alle betrokken groeperingen bij de Wet Werk en bijstand. In de toelichting op de cijfers en de methode van verzamelen geeft het ministerie aan dat de cijfers "een indicatieve waarde" hebben.